

PLÁN PÉČE

O PŘÍRODNÍ PAMÁTKU

CHVALŠOVICKÉ PASTVINY

na období

2018 – 2027

Juniperia, z.s.

říjen 2018

1 Základní údaje o zvláště chráněném území

1.1 Základní identifikační údaje

evidenční číslo:	1382
kategorie ochrany:	přírodní památka
název území:	Chvalšovické pastviny
druh právního předpisu, kterým bylo území vyhlášeno:	vyhláška
orgán, který předpis vydal:	Okresní národní výbor Strakonice
číslo předpisu:	nečisl.
datum platnosti předpisu:	19.03.1990
datum účinnosti předpisu:	19.03.1990

1.2 Údaje o lokalizaci území

kraj:	Jihočeský
okres:	Strakonice
obec s rozšířenou působností:	Strakonice
obec s pověřeným obecním úřadem:	Volyně
obec:	Dřešín
katastrální území:	Chvalšovice

1.3 Vymezení území podle současného stavu katastru nemovitostí

Zvláště chráněné území

Číslo parcely podle KN	Číslo parcely podle PK nebo jiných evidencí	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Číslo listu vlastnictví	Výměra parcely celková podle KN (m ²)	Výměra parcely v ZCHÚ (m ²)
158/2		ostatní plocha	jiná plocha	162	5145	67
106/17		trvalý travní porost		162	86703	22103
154/2		trvalý travní porost		89	27503	763
154/1		trvalý travní porost		89	2395	2186
192		trvalý travní porost		162	10466	308
183/4		trvalý travní porost		329	245	19
190/2		trvalý travní porost		155	7427	864
158/4		ostatní plocha	jiná plocha	89	2025	28
440		ostatní plocha	ostat.komunikace	1	4593	773
196		trvalý travní porost		329	2895	139
106/1		ostatní plocha	jiná plocha	162	8583	8659
154/3		ostatní plocha	jiná plocha	337	10898	9444

197		trvalý travní porost		340	7466	71
Celkem						45424

Údaje o výměrách jednotlivých parcel uvnitř ZCHÚ byly získány překryvem vektorové vrstvy katastru nemovitostí s vektorovou vrstvou hranice ZCHÚ a výpočtem výměry v programu ArcMap.

Ochranné pásmo

Ochranné pásmo není vyhlášené, je jím tedy dle § 37 zákona č.114/1992 Sb. pás do vzdálenosti 50 m od hranice ZCHÚ.

1.4 Výměra území a jeho ochranného pásma

Druh pozemku	ZCHÚ plocha v ha	OP plocha v ha	Způsob využití pozemku	ZCHÚ plocha v ha
lesní pozemky	0	0		
vodní plochy	0	0	zamokřená plocha	0
			rybník nebo nádrž	0
			vodní tok	0
trvalé travní porosty	2,65	3,86		
orná půda	0	0		
ostatní zemědělské pozemky	0	0		
ostatní plochy	1,90	1,16	neplodná půda	0
			ostatní způsoby využití	1,90
zastavěné plochy a nádvoří	0	0		
plocha celkem	4,54	5,02		

1.5 Překryv území s jinými chráněnými územími

národní park	-----
chráněná krajinná oblast	-----
jiný typ chráněného území	-----

Natura 2000

ptačí oblast	-----
evropsky významná lokalita	-----

1.6 Kategorie IUCN

III - přírodní památka nebo prvek

1.7 Předmět ochrany ZCHÚ

1.7.1 Předmět ochrany ZCHÚ podle zřizovacího předpisu

„Zarůstající pastviny s mozaikou lučních společenstev a společenstev pramenišť s obsáhlým souborem cenných a ohrožených lučních a rašelinných druhů rostlin.“

1.7.2 Hlavní předmět ochrany ZCHÚ – současný stav

Ekosystémy

název ekosystému	podíl plochy v ZCHÚ (%)	popis ekosystému
druhově bohaté, střídavě vlhké louky sv. Molinion	do 15%	Předmětem ochrany je enkláva druhově bohatých luk sv. Molinion v SZ části území, místy přecházejících do podmáčených pcháčovských luk sv. Calthion. Porost celkově květnatý s výrazným zastoupením ohrožených druhů jako kosatec sibiřský nebo prstnatec májový, řídčeji se vyskytuje vrba rozmarýnolistá, srpice barvířská nebo hadí mord nízký.

Druhy

název druhu	aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	stupeň ohrožení	popis biotopu druhu
kosatec sibiřský <i>Iris sibirica</i>	bohatá populace, minimálně vyšší stovky trsů	§2 C3	Nejvíce se vyskytuje uprostřed největší plochy moliniové louky, kde vytváří kompaktní porost v němž dominuje.
vrba rozmarýnolistá <i>Salix rosmarinifolia</i>	jednotky kusů	§3 C3	Roste roztroušeně v porostech střídavě vlhkých luk sv. Molinion, spíše blíže k okrajům v S části plochy.
prstnatec májový <i>Dactylorhiza majalis</i>	vyšší desítky ks, relativně vitální populace	§3 C3	Nejvíce koncentrován v SZ části území, ve více podmáčených místech na přechodu sv. Molinion a Calthion.
ostřice Davallova <i>Carex davalliana</i>	v r.2018 neověřena, dle PP 2008-2017 a IP 2007 vitální, desítky rostlin	§2 C3	dle PP 2008-2017 a IP 2007 louky v S části PP
ostřice Hartmanova <i>Carex hartmanii</i>	relativně vitální populace	C3	Ostřice rozptýlena spíše řídce, ale rovnoměrně v porostech sv. Molinion.
kozlík dvoudomý <i>Valeriana dioica</i>	vitální populace	C3	roztroušeně v loukách sv. Molinion
srpice barvířská <i>Serratula tinctoria</i>	desítky ks, relativně vitální populace	C4a	Rozptýlena nahodile ve středně vlhkých částech luk sv. Molinion.

hadí mord nízký <i>Scorzonera humilis</i>	nižší desítky ks, menší populace	C4a	Menší skupinky tohoto druhu se nacházejí rozptýleně spíše u sušších okrajů resp. sušších vystupujících míst v mikroreliéfu vlhkých luk.
Hnědásek rozrazilový <i>Melitaea diamina</i>	nevýznamná populace	- VU	Rašelinné louky a lemy rašelinišť s výskytem živné rostliny, vlhké údolní louky a prameniště a okraje rozvolněných podmáčených smrčín. Méně často na vlhkých úživných loukách v nížinách a slatiništích. Živnou rostlinou jsou pro něj různé druhy kozlíků, především kozlík lékařský.
Modrásek lesní <i>Cyaniris semiargus</i>	menší stabilní populace	- VU	Různé typy polopřirozených luk od mezofilních až po velmi vlhké, lemy rašelinišť, lesní paseky, otevřené okraje lesů i sušší násypy, příkopy a další biotopy liniového charakteru. Je vázáný hlavně na jetel luční (<i>Trifolium pratense</i>), j. prostřední (<i>T. medium</i>) a další druhy jetelů.
Sluka lesní <i>Scolopax rusticola</i>	poslední ověření 1996 (Ornitologický průzkum Hadinec, Lešák 1996)	§3 VU	ve zdroji neuveden, pravděpodobně hnízdění na rozhraní luk a porostů dřevin
Řuhák obecný <i>Lanius collurio</i>	poslední ověření 1996 (Ornitologický průzkum Hadinec, Lešák 1996)	§3 NT	ve zdroji neuveden, pravděpodobně formace křovin
Linduška luční <i>Anthus pratensis</i>	poslední ověření 1996 (Ornitologický průzkum Hadinec, Lešák 1996)	- LC	ve zdroji neuveden, pravděpodobně hnízdění v lučních porostech
Ropucha obecná <i>Bufo bufo</i>	poslední ověření 2005 (Zpráva z údržby PP, Orchis 2005)	§3 LC	ve zdroji neuveden, pravděpodobně všeobecně v území
Ještěrka obecná <i>Lacerta agilis</i>	poslední ověření 2005 (Zpráva z údržby PP, Orchis 2005)	§2 NT	ve zdroji neuveden, pravděpodobně všeobecně v území
Užovka obojková <i>Natrix natrix</i>	poslední ověření 2005 (Zpráva z údržby PP, Orchis 2005)	§3 LC	ve zdroji neuveden, pravděpodobně všeobecně v území

1.8 Předmět ochrany EVL anebo PO, s kterými je ZCHÚ v překryvu

není překryv

1.9 Cíl ochrany

Cílem ochrany je zachování druhově bohatých luk sv. Molinion a v rámci nich populací zvláště chráněných druhů, a jejich postupné rozšiřování do zbylé části území v návaznosti na odstraňování dlouhodobých náletů dřevin.

2 Rozbor stavu zvláště chráněného území s ohledem na předmět ochrany

2.1 Stručný popis území a charakteristika jeho přírodních poměrů

PP Chvalšovické pastviny leží v řídkěji osídlené a nepříliš intenzivně využívané krajině předhůří Šumavy, na mírném návrší mezi obcemi Vacov a Chvalšovice vzdálenými cca 1,5 km. Je položeno uprostřed komplexu extenzivních luk členěných hustě dřevinami porostlými historickými hranicemi pozemků, menšími lesíky a hájky, často vzniklými rovněž spontánním zarůstáním.

Území leží na mírném svahu s V expozicí v rozsahu nadmořských výšek 665 – 680 m.n.m.

Geomorfologicky náleží k celku Šumavského podhůří, podcelku Vimperská vrchovina. Podložím oblasti je biotitická pararula moldanubika, která je překryta kvarterními hlinitopísčitymi sedimenty.

Samotná plocha chr. území je tvořena zbytkem bývalých obecních pastvin ze všech stran ohraničeným zelení převážně náletového charakteru. S polohou a podložím lokality souvisí i výskyt četných lokálních pramenišť v nelesní i zarostlé části přírodní památky.

Přehled zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů

název druhu	aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	stupeň ohrožení	popis biotopu druhu
kosatec sibiřský <i>Iris sibirica</i>	bohatá populace, minimálně vyšší stovky trsů	§2 C3	Nejvíce se vyskytuje uprostřed největší plochy moliniové louky, kde vytváří kompaktní porost v němž dominuje.
vrba rozmarýnolistá <i>Salix rosmarinifolia</i>	jednotky kusů	§3 C3	Roste roztroušeně v porostech střídavě vlhkých luk sv. Molinion, spíše blíže k okrajům v S části plochy.
prstnatec májový <i>Dactylorhiza majalis</i>	vyšší desítky ks, relativně vitální populace	§3 C3	Nejvíce koncentrován v SZ části území, ve více podmáčených místech na přechodu sv. Molinion a <i>Calthion</i> .
ostřice Davallova <i>Carex davalliana</i>	v r.2018 neověřena, dle PP 2008-2017 a IP 2007 vitální, desítky rostlin	§2 C3	dle PP 2008-2017 a IP 2007 louky v S části PP
Sluka lesní <i>Scolopax rusticola</i>	poslední ověření 1996 (Ornitologický průzkum Hadinec, Lešák 1996)	§3 VU	ve zdroji neuveden, pravděpodobně hnízdění na rozhraní luk a porostů dřevin
Ťuhýk obecný <i>Lanius collurio</i>	poslední ověření 1996 (Ornitologický průzkum Hadinec, Lešák 1996)	§3 NT	ve zdroji neuveden, pravděpodobně formace křovin
Ropucha obecná <i>Bufo bufo</i>	poslední ověření 2005 (Zpráva z údržby PP, Orchis 2005)	§3 LC	ve zdroji neuveden, pravděpodobně všeobecně v území
Ještěrka obecná <i>Lacerta agilis</i>	poslední ověření 2005 (Zpráva z údržby PP, Orchis 2005)	§2 NT	ve zdroji neuveden, pravděpodobně všeobecně v území
Užovka obojková <i>Natrix natrix</i>	poslední ověření 2005 (Zpráva z údržby PP, Orchis 2005)	§3 LC	ve zdroji neuveden, pravděpodobně všeobecně v území

2.2 Historie využívání území a zásadní pozitivní i negativní vlivy lidské činnosti v minulosti, současnosti a blízké budoucnosti

Území bylo historicky využíváno jako zemědělská půda, ještě v 50. letech 20. stol. bylo zcela odlesněné, pouze s minimem rozptýlené zeleně. Využíváno bylo výhradně jako travní porost převážně formou pastvy, méně sečení. Pro větší intenzifikaci bylo neatraktivní kvůli podmáčeným místům a nerovnému terénu. V rámci intenzifikace zemědělství sice došlo k pokusům o srovnání terénu, vyvalení větších balvanů atd., avšak vzhledem k podmáčení bylo od dalších snah upuštěno.

Naopak kvůli podmáčení bylo od jakéhokoli využívání lokality upuštěno a započal na ní rozvoj náletů. Kolem r. 1989 byl záměr převést plochu na lesní pozemky, nebyl však proveden. Po vyhlášení chr. území v r. 1990 započal ochranný management spočívající v pravidelném kosení zachovalého zbytku lučního společenstva, a občasném vykácení části náletových dřevin, které však částečně pronikly do území zpět.

Negativní vlivy lidské činnosti nejsou aktuálně pozorovány a očekávány – území je poměrně izolované a leží stranou jakéhokoli potenciálního lidského využití.

2.3 Související plánovací dokumenty, správní rozhodnutí a právní předpisy

Dokumenty a předpisy tohoto charakteru nejsou známy.

2.4 Současný stav zvláště chráněného území a přehled dílčích ploch

2.4.1 Základní údaje o lesích

V PP Chvalšovické pastviny se nenacházejí lesní pozemky, veškeré porosty lesního charakteru jsou spontánně vzniklé z náletu. Cca 60% výměry lokality tvoří spontánně vzniklý, velmi vzrostlý březový les (dílní plocha 2a) s poměrně dobře rozvinutou patrovitostí (osika, líska) a s místy relativně přirozeným hájovým podrostem (konvalinka vonná). V podrostu jsou místy patrné pozůstatky původního lučního společenstva (bezkolenc modrý, pcháč různolistý), častější je však podrost pasekovitého stádia s dominancí ostružiníků. Podobně jako v nelesních plochách jsou i zde částečně zachována prameniště s blatouchem bahenním.

Dalších cca 10% území – prakticky výhradně podél S hranice – tvoří rozvinutý lem liniové zeleně na historických hranicích pozemků (dílní plocha 2b).

2.4.2 Základní údaje o rybnících, vodních nádržích a tocích

Vodní toky a plochy nejsou v území zastoupeny.

2.4.3 Základní údaje o útvarech neživé přírody

Významné útvary neživé přírody nejsou v území zastoupeny. Místy, zejm. v recentně vykácené ploše v SV části území, vystupují mírně na povrch větší balvany, které celkově přispívají k výrazné nerovnosti mikroreliefu.

2.4.4 Základní údaje o nelesních pozemcích

Nelesní pozemky aktuálně zaujímají cca 30-35% výměry území a pokrývají jeho S polovinu. V část nelesních porostů je tvořena pasekovým stádiem vzniklým recentním vykácením náletu dřevin, místy jsou ponechány pouze solitérní břízy (dílní plocha 1d). Zde dominují trávy (medyněk měkký, metlice trsnatá), ohrožené druhy (kosatec sibiřský, prstnatec májový atd.) se zde téměř nevyskytují. Částečně jsou zde zachovány byliny hájového podrostu (konvalinka vonná), částečně již pronikají byliny střídavě vlhkých luk (vrbina obecná, mochna nátržník, pcháč bahenní a různolistý).

Z část nelesních ploch tvoří nejcennější, druhově bohaté porosty sv. Molinion, místy přecházející do podmáčených plošek sv. Calthion (v prameništích) – dílčí plocha 1b. V těchto plochách není prakticky žádná degradace, typické rostlinné druhy jsou poměrně hojně v porostu zastoupeny – třeslice prostřední, vrbina obecná, čertkus luční, bezkolenc modrý, mochna nátržník, olešník kmínolistý, bukvice lékařská atd. Kosatec sibiřský tvoří výrazný kompaktní porost ve středové části těchto luk (dílčí plocha 1a), kde poměrně zřetelně dominuje. Prstnatec májový se nachází rozptýleně spíše v Z části bohatších luk, vrba rozmarýnolistá a hadí mord nízký spíše blíže k okrajům u S dřevinného lemu.

2.5 Zhodnocení výsledků předchozí péče a dosavadních ochrannářských zásahů do území a závěry pro další postup

Pravidelný ochrannářský management byl na lokalitě zahájen v roce 1991, zatímco předtím byla plocha několik let zcela nevyužívána. Management byl prováděn v podobě kosení části lokality (s vynecháním kosatců), pravděpodobně jednou ročně v červenci. Zvláštní péče byla věnována ploše s tučnicí obecnou (narušování povrchu kvůli vysemenění atd.), která však zanikla díky cca dvouleté absenci managementu v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů v letech 2003 – 2004.

Populace kosatce byla sečena spíše nepravidelně, většinou jen cca 50% plochy v pozdním termínu po vysemenění. Nepravidelně bylo na lokalitě prováděno prosvětlování okrajů a vyřezávání náletů.

V posledních cca 10 letech je dokumentováno pravidelné kosení v červencovém termínu s vynecháním plochy kosatců a následné zářijové kosení cca 50% plochy s kosatci. V seči je vynechávána rovněž vrba rozmarýnolistá. Pasekové plochy jsou koseny celoplošně 2x v podobných termínech (červenec, září/říjen), včetně důsledného odstranění výmladků dřevin. Výřez okrajů a náletů se provádí zhruba v pětiletém cyklu, poslední významnější výřez s odstraněním pařezů je uváděn z r. 2015.

Uvedený režim péče je hodnocen jako žádoucí, zejména dvojitá seč s vynecháním citlivých druhů (kosatec, vrba) v první seči velmi přispívá ke stabilizaci populací a k prevenci degradace. Pasekové stádium je dobře udržováno, lze však uvažovat o obohacení jeho druhové skladby pomocí biomasy z druhově bohatších luk v území. Vyřezávání dřevin je vhodným zásahem, do budoucna lze uvažovat o jeho plošnějším provádění.

2.6 Stanovení prioritních zájmů ochrany území v případě jejich možné kolize

Významné kolize nejsou očekávány. Prioritou v území je rozvoj druhově bohatého bezlesí a udržení vitálních populací chráněných druhů. Vzhledem k dobré lokalizaci populace kosatce je v těchto místech (plocha 1b) prioritou zachování jeho populace.

3 Plán zásahů a opatření

3.1 Výčet, popis a lokalizace navrhovaných zásahů a opatření v ZCHÚ

3.1.1 Rámcové zásady péče o území nebo zásady jeho jiného využívání

a) péče o lesy

Spontánně vzniklý březový les v dílčí ploše 2a postupně od lučních ploch prosvětlovat až do podoby solitérních dřevin bez korunového zápoje, za období plánu péče cca do 20% jeho výměry. Redukovat rovněž dřevinný lem 2d na S okraji.

c) péče o nelesní pozemky

Rámcová směrnice péče o nelesní plochy

Typ managementu	mozaikovitě kosení
Vhodný interval	2x ročně
Minimální interval	1x ročně
Prac. nástroj / hosp. zvíře	lehká mechanizace, ručně vedená sekačka, křovinořez
Kalendář pro management	červenec, září
Upřesňující podmínky	Ponechávání do 10-20% neposečené plochy, plochu s kosatci kosit v první seči z menší části, sklizení v další seči.

d) péče o rostliny

Specifickou péči vyžadují shluky kosatce sibiřského a vrby rozmarýnolisté, které je důležité vynechat ze seče, kosatce poséct až po vysemenění. Menší podíl jedinců vrby může být příležitostně posečen a ponechán poté k obnově.

e) péče o živočichy

Podmínky pro živočichy jsou zohledněny v mozaikovitém sečení (podpora denních motýlů a dalších bezobratlých).

3.1.2 Podrobný výčet navrhovaných zásahů a činností v území

Výčet zásahů je rozepsán v příloze v tabulce T2 v návaznosti na rozdělení území na dílčí plochy.

3.2 Zásady hospodářského nebo jiného využívání ochranného pásma včetně návrhu zásahů a přehledu činností

Specifické podmínky pro ochranné pásmo nejsou zapotřebí, lokalita je od okolních vlivů dostatečně odstíněna lesními resp. dřevinnými porosty.

3.3 Zaměření a vyznačení území v terénu

Aktuální zaměření a vyznačení je postačující.

3.4 Návrhy potřebných administrativně-správních opatření v území

Opatření tohoto charakteru nevyplývají z aktuálního stavu lokality a z potřeb péče.

3.5 Návrhy na regulaci rekreačního a sportovního využívání území veřejností

Rekreační a sportovní využití není pravděpodobné vzhledem k velké odlehlosti a obtížné dostupnosti lokality.

3.6 Návrhy na vzdělávací využití území

Přípustné využití je pro odborné exkurze specializovaných vysokoškolských oborů jako botanika, entomologie či ochrana přírody.

3.7 Návrhy na průzkum či výzkum a monitoring předmětu ochrany území

Území může být vhodné k zařazení do výzkumu obnovy druhově bohatých luk ohrožených zarůstáním.

4 Závěrečné údaje

4.1 Předpokládané orientační náklady hrazené orgánem ochrany přírody podle jednotlivých zásahů (druhů prací)

Druh zásahu (práce) a odhad množství (např. plochy)	Orientační náklady za rok (Kč)	Orientační náklady za období platnosti plánu péče (Kč)
Jednorázové a časově omezené zásahy		

Jednorázové a časově omezené zásahy celkem (Kč)	-----	
Opakované zásahy		
sečení nelesních ploch 1a,b,c,d (celkem 1,44 ha), 2x ročně (1b pouze 2.seč), ručně vedená sekačka. základní sazba 25 000 Kč, příplatek za podmáčení 20% (1d 10%), za mozaiku 10% kromě 1d, 1d 5% za členitý terén. Připočtena jednorázová sazba 3000 Kč.	90 000 Kč	900 000 Kč
prosvětlování okraje plochy 2a, vždy cca 15 stromů stromů 1x za 3 roky. Sazba 2300 Kč/strom (průměr kategorií 21-30cm a 30-40cm).	34 500 Kč	103 500 Kč
Opakované zásahy celkem (Kč)	100 350 Kč	1 003 500 Kč
N á k l a d y c e l k e m (Kč)	-----	1 003 500 Kč

4.2 Použité podklady a zdroje informací

Plán péče pro období 2008 – 2017, přírodní památka Chvalšovické pastviny. EIA Servis, 2007.

Přírodní památka Chvalšovické pastviny. Botanický inventarizační průzkum. EIA Servis, 2007.

Přírodní památka Chvalšovické pastviny. Závěrečná zpráva o výsledcích dílčího inventarizačního průzkumu zvláště chráněného území – přírodní památky „Chvalšovické pastviny“. ORCHIS Strakonice 1996.

Botanický inventarizační průzkum chráněného území – pastvina u Chvalšovic.

Realizační dokumentace managementu lokality za roky 2009, 2011, 2012, 2014, 2015, 2016.

Grulich V. & Chobot K. [eds] (2017): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Cévnaté rostliny. – Příroda, Praha, 35: 1-178.

Hejda R., Farkač J. & Chobot K. [eds] (2017): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. Příroda, Praha, 36: 1-612.

Danihelka J., Chrtek J. Jr.&Kaplan Z. (2012): Seznam cévnatých rostlin květeny České republiky. Preslia 84: 647–811.

Jiří Beneš, Martin Konvička, Josef Dvořák, Zdeněk Fric, Zbyněk Havelda, Alois Pavlíčko, Vladimír Vrabec, Zdeněk Weidenhoffer (editoři), 2002: Motýli České republiky: Rozšíření a ochrana I, II. SOM, Praha, 857 stran.

Albrecht J. et al., 2003: Chráněná území ČR – Českobudějovicko. Svazek VIII. Agentura ochrana přírody a krajiny ČR a EkoCentrum Brno, Praha, 160 pp (in Czech).

Náklady obvyklých opatření MŽP, znění účinné od 01.02.2018.

Mapování motýlů ČR. <http://www.lepidoptera.cz>

Faunistická databáze ČSO. <https://www.birds.cz/avif/>

Vyhláška 395/1992 Sb. MŽP ve znění č. 142/2018 Sb.

Vyhláška Okresního národního výboru ve Strakonících, 19.3.1990.

Historické letecké snímky z r. 1947-52. <https://kontaminace.cenia.cz>

Ústřední seznam ochrany přírody. <http://drusop.nature.cz/portal/>

4.3 Seznam používaných zkratk

EVL	Evropsky významná lokalita
IP	inventarizační průzkum
KN	katastr nemovitostí
LV	list vlastnictví
PK	pozemkový katastr
PO	ptačí oblast
PP	přírodní památka / plán péče, dle kontextu
VDJ	velká dobytčí jednotka
ZCHÚ	zvláště chráněné území

Plán péče vypracoval:

Juniperia, z.s.
Třída Míru 144
381 01 Český Krumlov

IČ: 027 12 113

juniperia@juniperia.cz

<http://juniperia.cz>

Mgr. Martin Střelec – hodnocení flóry a vegetace, zpracování plánu péče

RNDr. Jana Lipárová, Ph.D. – entomologie (denní motýli)

5 Obsah

1	Základní údaje o zvláště chráněném území.....	1
1.1	Základní identifikační údaje	1
1.2	Údaje o lokalizaci území.....	1
1.3	Vymezení území podle současného stavu katastru nemovitostí	1
1.4	Výměra území a jeho ochranného pásma.....	2
1.5	Překryv území s jinými chráněnými územími	2
1.6	Kategorie IUCN	3
1.7	Předmět ochrany ZCHÚ.....	3
1.7.1	Předmět ochrany ZCHÚ podle zřizovacího předpisu.....	3
1.7.2	Hlavní předmět ochrany ZCHÚ – současný stav	3
1.8	Předmět ochrany EVL anebo PO, s kterými je ZCHÚ v překryvu	4
1.9	Cíl ochrany.....	4
2	Rozbor stavu zvláště chráněného území s ohledem na předmět ochrany.....	5
2.1	Stručný popis území a charakteristika jeho přírodních poměrů	5
2.2	Historie využívání území a zásadní pozitivní i negativní vlivy lidské činnosti v minulosti, současnosti a blízké budoucnosti.....	6
2.3	Související plánovací dokumenty, správní rozhodnutí a právní předpisy	6
2.4	Současný stav zvláště chráněného území a přehled dílčích ploch	6
2.4.1	Základní údaje o lesích	6
2.4.2	Základní údaje o rybnících, vodních nádržích a tocích.....	6
2.4.3	Základní údaje o útvarech neživé přírody	6
2.4.4	Základní údaje o nelesních pozemcích.....	6
2.5	Zhodnocení výsledků předchozí péče a dosavadních ochranných zásahů do území a závěry pro další postup	7
2.6	Stanovení prioritních zájmů ochrany území v případě jejich možné kolize	7
3	Plán zásahů a opatření	8
3.1	Výčet, popis a lokalizace navrhovaných zásahů a opatření v ZCHÚ	8
3.1.1	Rámcové zásady péče o území nebo zásady jeho jiného využívání.....	8
3.1.2	Podrobný výčet navrhovaných zásahů a činností v území	8
3.2	Zásady hospodářského nebo jiného využívání ochranného pásma včetně návrhu zásahů a přehledu činností	8
3.3	Zaměření a vyznačení území v terénu	8
3.4	Návrhy potřebných administrativně-správních opatření v území.....	8
3.5	Návrhy na regulaci rekreačního a sportovního využívání území veřejností.....	9
3.6	Návrhy na vzdělávací využití území	9
3.7	Návrhy na průzkum či výzkum a monitoring předmětu ochrany území.....	9

4	Závěrečné údaje	10
4.1	Předpokládané orientační náklady hrazené orgánem ochrany přírody podle jednotlivých zásahů (druhů prací)	10
4.2	Použité podklady a zdroje informací	10
4.3	Seznam používaných zkratk.....	11
5	Obsah.....	12
6	Seznam příloh.....	13

6 Seznam příloh

T2 – Popis dílčích ploch a objektů na nelesních pozemcích a výčet plánovaných zásahů v nich

M1 – Orientační mapa s vyznačením území

M2 – Katastrální mapa se zákresem ZCHÚ a jeho ochranného pásma

M3 – Mapa dílčích ploch a objektů

Mapka rozšíření předmětů ochrany

Fotodokumentace

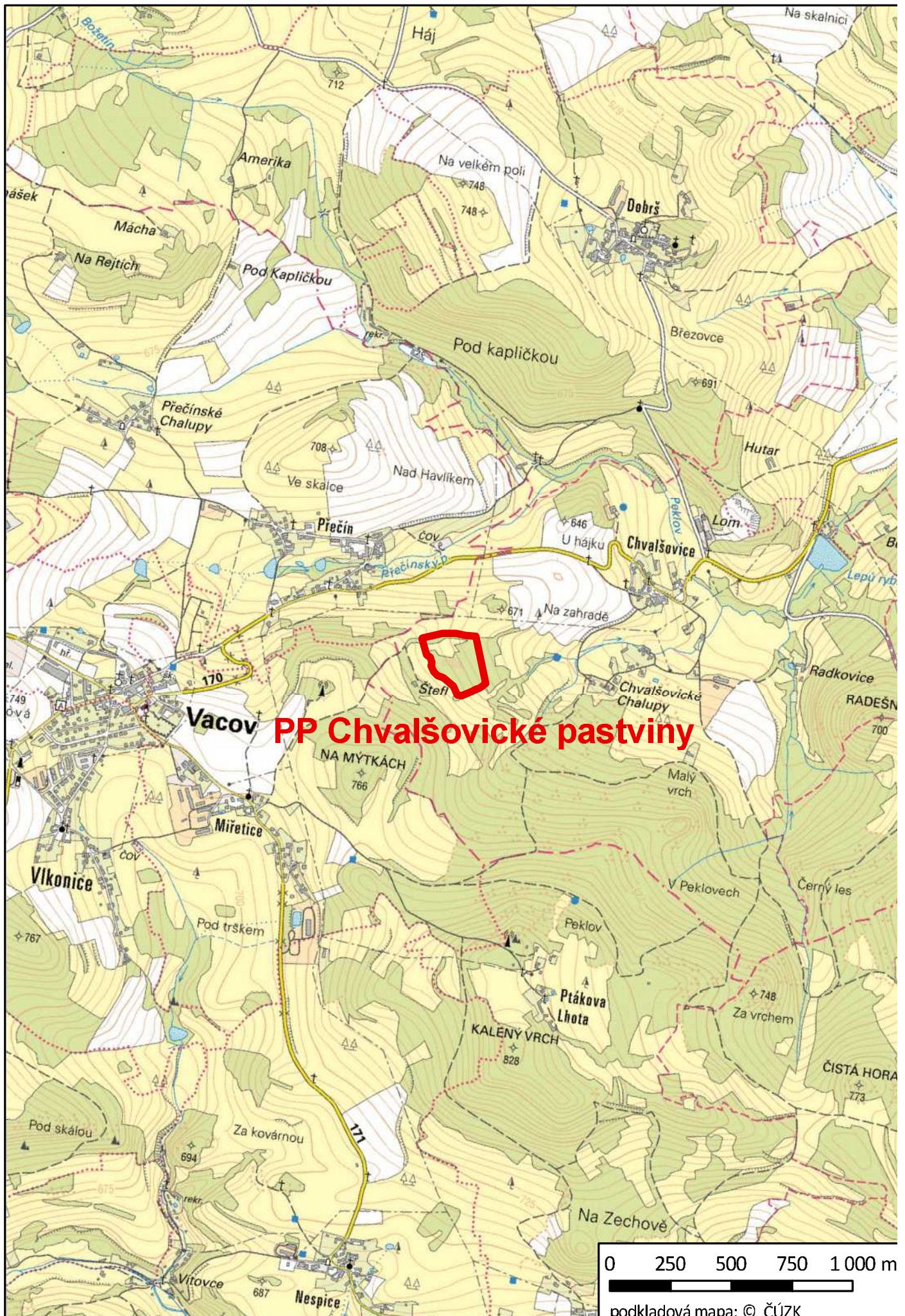
Zpráva z orientačního průzkumu fauny denních motýlů

T2 – Popis dílčích ploch a objektů na nelesních pozemcích a výčet plánovaných zásahů v nich

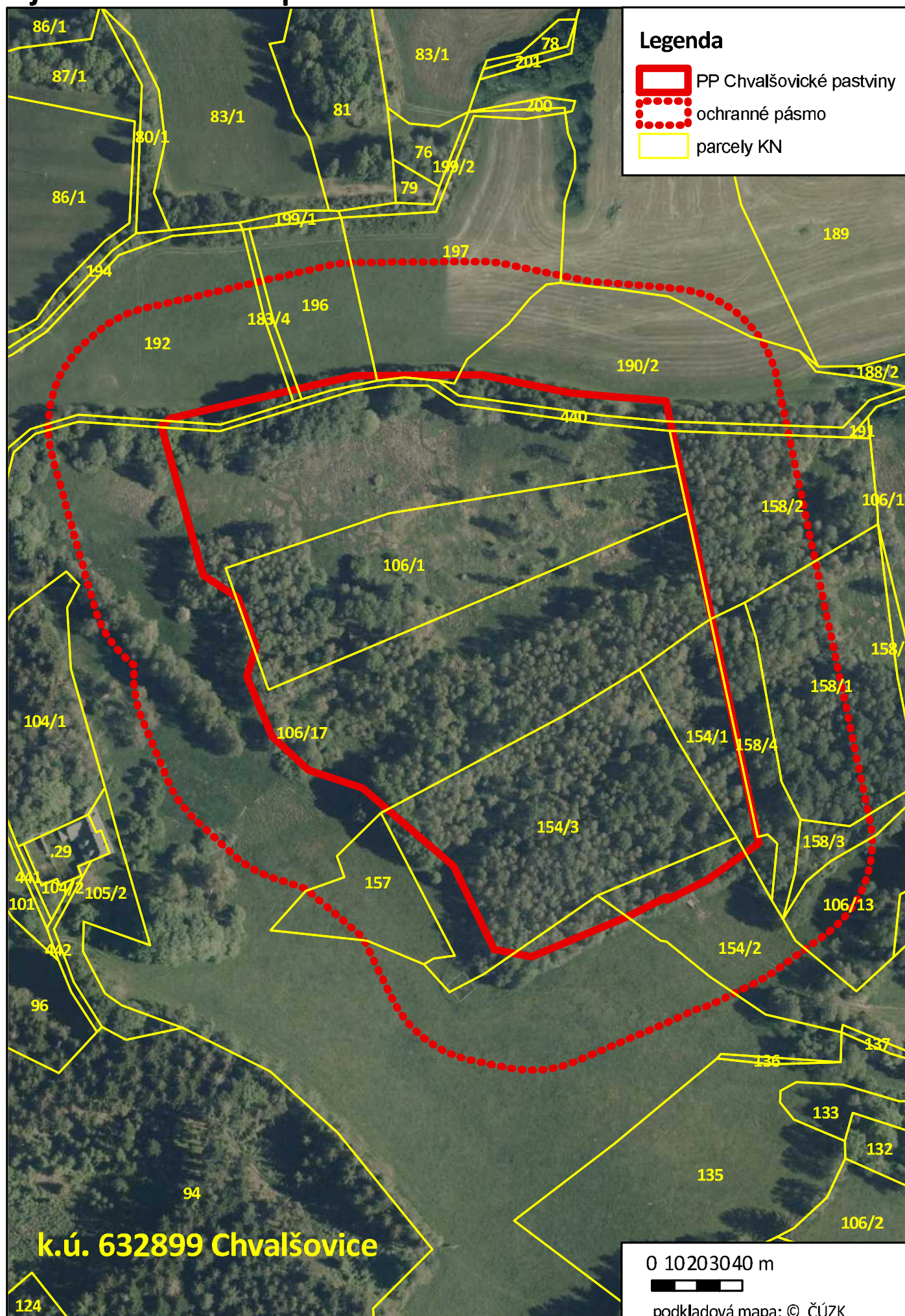
označení plochy nebo objektu	název	výměra (ha)	stručný popis charakteru plochy nebo objektu a dlouhodobý cíl péče	doporučený zásah	naléhavost	termín provedení	interval provádění
1a	střídavě vlhká, druhově bohatá louka	0,34	Jde o druhově bohaté porosty sv. Molinion, místy přecházející do podmáčených plošek sv. Calthion (v prameništích). V těchto plochách není prakticky žádná degradace, typické rostlinné druhy jsou poměrně hojně v porostu zastoupeny – třeslice prostřední, vrbina obecná, čertkus luční, bezkoleneček modrý, mochna nátržník, olešník kmínolistý, bukvice lékařská atd. Kosatec sibiřský tvoří výrazný kompaktní porost ve středové části těchto luk (dílní plocha 1a), kde poměrně zřetelně dominuje. Prstnatec májový se nachází rozptýleně spíše v Z části bohatších luk, vrba rozmarýnolistá a hadí mord nízký spíše blíže k okrajům u S dřevinného lemu.	Mozaikovitě sečení 2x za sezónu v termínech červenec a září. Provádění ručně vedenou sekačkou nebo lehkou mechanizací, obtížnější místa křovinořezem. Vynechání cca 10% plochy v např. podobě kruhů o průměru 10m, kruhy každoročně přemísťovat. Okamžité odklizení hmoty z plochy. Plošky vrby rozmarýnolisté a případné trsy kosatce sibiřského ze seče vynechat, kosatec případně pokosit v podzimním termínu po vysemenění. Menší část jedinců možno pokosit a ponechat obnově (zejm. u vrby).	1	červenec, září	ročně
1b	střed louky s dominancí kosatce sibiřského	0,10	Dílní plochou je fakticky část druhově bohaté louky 1a, kde výrazně dominuje kosatec sibiřský – tvoří zde kompaktní a relativně ohraničený porost s min. vyššími stovkami jedinců.	Sečení 1x za sezónu v září – říjnu po odkvetení kosatců. Provádění ručně vedenou sekačkou nebo lehkou mechanizací, obtížnější místa křovinořezem. Vynechání cca 10% plochy v např. podobě kruhů o průměru 10m, kruhy každoročně přemísťovat. Okamžité odklizení hmoty z plochy.	1	září	ročně
1c	vlhká, druhově bohatší louka	0,11	Menší úsek luk se nachází v SZ cípu území. Vzhledem k většímu podmáčení (prameniště) lze zařadit spíše do sv. Calthion. Hojně je zde zastoupen prstnatec májový (desítky ks), dále je častý blatouch bahenní či skřípina lesní. Z dalších druhů přítomny např. vrbina obecná, škarďa bahenní, čertkus luční, tužebník jilmový či přeslička lesní. Poblíž dřevinného lemu 2b menší ploška orobince široolistého.	Mozaikovitě sečení 2x za sezónu v termínech červenec a září. Provádění ručně vedenou sekačkou nebo lehkou mechanizací, obtížnější místa křovinořezem. Vynechání cca 10% plochy v např. podobě kruhů o průměru 10m, kruhy každoročně přemísťovat. Okamžité odklizení hmoty z plochy.	1	červenec, září	ročně

1d	druhově chudší pasekové stádium	0,89	V část nelesních porostů je tvořena pasekovým stádiem vzniklým recentním vykácením náletu dřevin, místy jsou ponechány pouze solitérní břízy (dílní plocha 1d). Zde dominují trávy (medyněk měkký, metlice trsnatá), ohrožené druhy (kosatec sibiřský, prstnatec májový atd.) se zde téměř nevyskytují. Částečně jsou zde zachovány byliny hájového podrostu (konvalinka vonná), částečně již pronikají byliny střídavě vlhkých luk (vrbina obecná, mochna nátržník, pcháč bahenní a různolistý).	Sečení 2x za sezónu v termínech červenec a září. Provádění ručně vedenou sekačkou nebo lehkou mechanizací, obtížnější místa křovinořezem. Okamžité odklizení hmoty z plochy. Mozaiku spíše nevytvářet, případně v rozsahu 1-2 plošek do 10x10m, mimo výskyt dominantních trav či problematických pasekových druhů. Pokusit se obohatit travní porost rozhozem biomasy z druhově bohaté části porostu (1a-1c).	1	červenec, září	ročně
2a	náletový březový les	2,64	Cca 60% výměry lokality tvoří spontánně vzniklý, velmi vzrostlý březový les s poměrně dobře rozvinutou patrovitostí (osika, liska) a s místy relativně přirozeným hájovým podrostem (konvalinka vonná). V podrostu jsou místy patrné pozůstatky původního lučního společenstva (bezkoleneček modrý, pcháč různolistý), častější je však podrost pasekovitého stádia s dominancí ostružiníků. Podobně jako v nelesních plochách jsou i zde částečně zachována prameniště s blatouchem bahenním.	Postupně prosvětlovat porost výběrovým kácením jednotek kusů bříz až do podoby solitérních dřevin bez korunového zápoje, za období plánu péče cca do 20% jeho výměry. Vykácené plochy přičlenit ke každoročnímu kosení.	2	celoročně	3-5 let
2d	lem listnatých dřevin	0,46	Dílní plochou je mohutný porost liniové zeleně kopírující S hranici chr. území. Podrost částečně ruderalizovaný (kopřiva dvoudomá), částečně s typickými hájovými druhy (sasanka hajní, konvalinka vonná), bez výrazné ochranné hodnoty.	Management není urgentní. Výhledově je možné postupné prosvětlování okrajů porostu.	2	celoročně	3-5 let

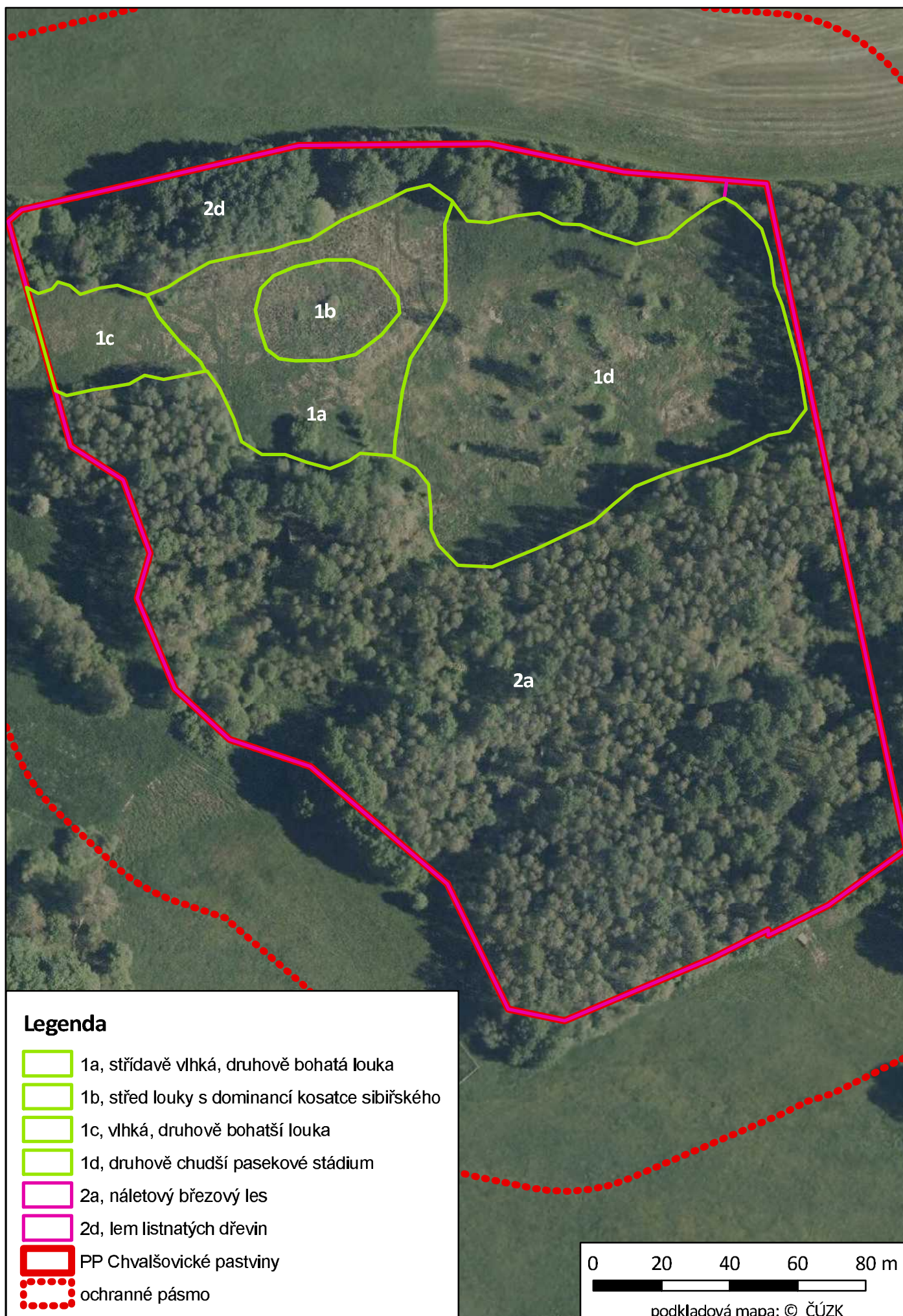
M1 - Orientační mapa s vyznačením území

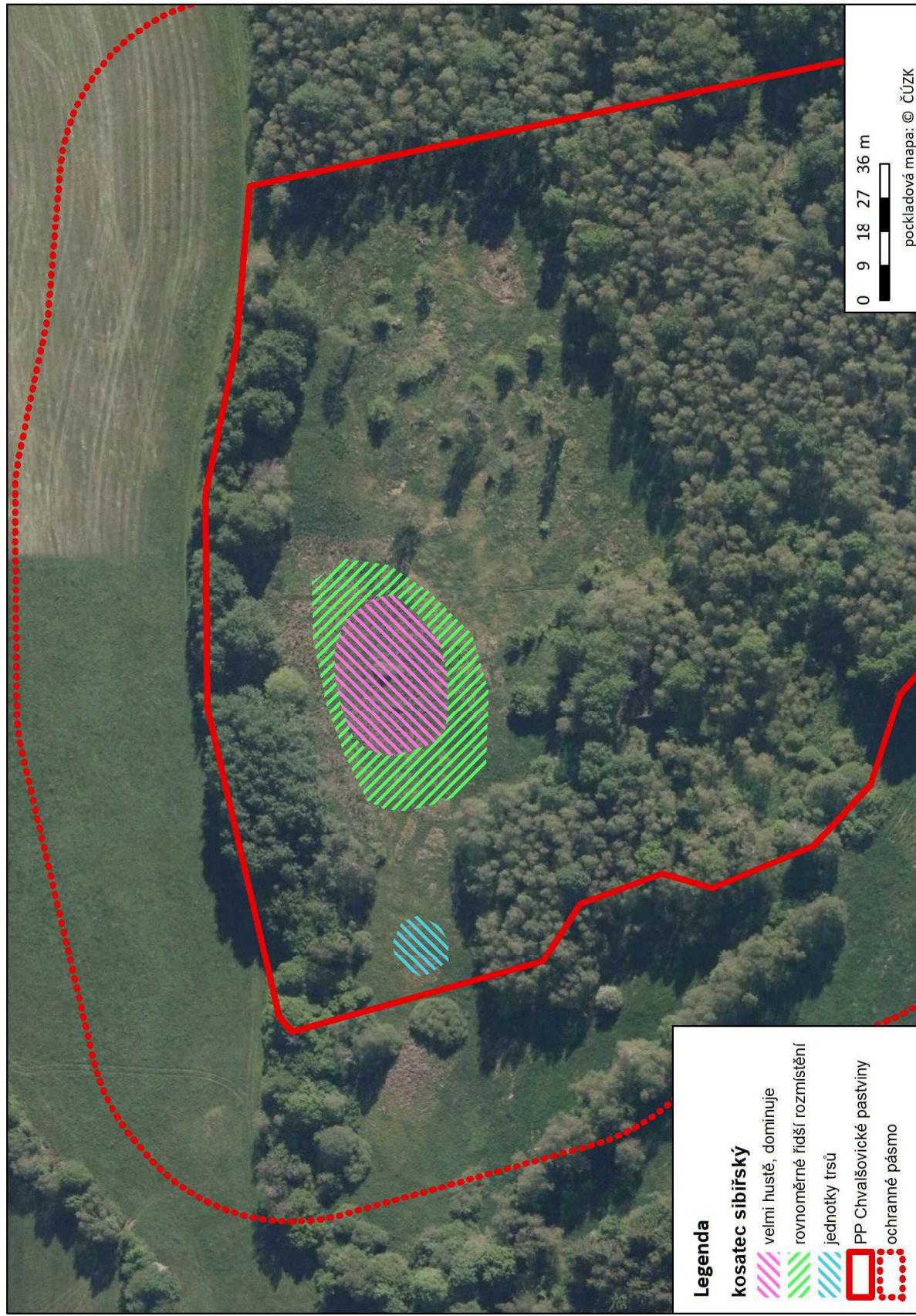
M2 - Katastrální mapa se zákresem ZCHÚ a jeho ochranného pásma

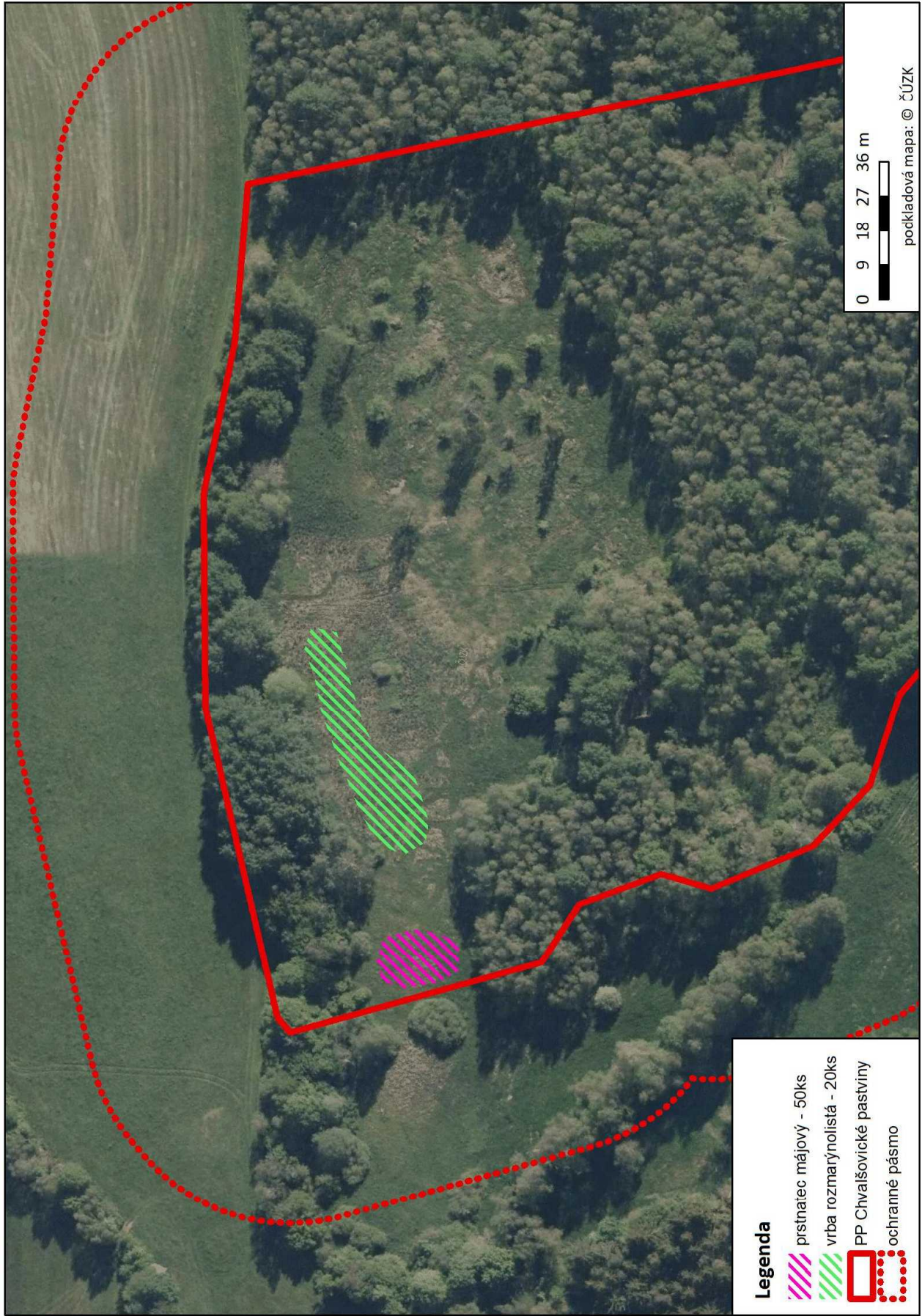

M3 - Mapa dílčích ploch a objektů

Mapka předmětů ochrany

Fotodokumentace

Pohled na luční část lokality od SZ okraje

Charakter porostu moliniové louky s dokvétajícím prstnatcem májovým

Centrální část lokality se začínající populací kosatce sibiřského

Centrální plocha s dominancí kosatce sibiřského

Paseková část nelesných ploch s ponechanými břízami

Chudší porost v pasekové části území

Zpráva z orientačního průzkumu fauny denních motýlů PP Chvalšovické pastviny

RNDr. Jana Lipárová, Ph.D.

Mapováno 1. července 2018, polojasno, bezvětří

Přehled zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů

název druhu	aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	kategorie podle vyhlášky č. 395/1992 Sb.	popis biotopu druhu, další poznámky
Hnědásek rozrazilový <i>Melitaea diamina</i>	1	ohrožený	Rašelinné louky a lemy rašelinišť s výskytem živné rostliny, vlhké údolní louky a prameniště a okraje rozvolněných podmáčených smrčín. Méně často na vlhkých úživných loukách v nížinách a slatiništích. Živnou rostlinou jsou pro něj různé druhy kozlíků, především kozlík lékařský.
Modrásek lesní <i>Cyaniris semiargus</i>	2	ohrožený	Různé typy polopřirozených luk od mezofilních až po velmi vlhké, lemy rašelinišť, lesní paseky, otevřené okraje lesů i sušší násypy, příkopy a další biotopy liniového charakteru. Je vázáný hlavně na jetel luční (<i>Trifolium pratense</i>), j. prostřední (<i>T. medium</i>) a další druhy jetelů.

Tab. 1: Přehled všech nalezených druhů na lokalitě a jejich početnost. Početnost dle následující škály: 1 = 1 kus, 2 < 5 ks, 3 < 10 ks, 4 < 20 ks, 5 < 50 ks, 6 < 100 ks, 7 > 1000 ks.

Rodové jméno	Druhové jméno	Početnost	České jméno
<i>Thymelicus</i>	<i>lineola</i>	2	Soumračník čárečkovaný
<i>Maniola</i>	<i>jurtina</i>	6	Okáč luční
<i>Melanargia</i>	<i>galathea</i>	4	Okáč bojínkový
<i>Aphantopus</i>	<i>hyperantus</i>	6	Okáč prosíčekový
<i>Pieris</i>	<i>rapae</i>	2	Bělásek řepný
<i>Pieris</i>	<i>brassicae</i>	2	Bělásek zelný
<i>Thymelicus</i>	<i>sylvestris</i>	5	Soumračník metlicový
<i>Ochlodes</i>	<i>sylvanus (venatus)</i>	1	Soumračník rezavý
<i>Melitaea</i>	<i>diamina</i>	1	Hnědásek rozrazilový
<i>Argynnis</i>	<i>adippe</i>	2	Perleťovec prostřední
<i>Brenthis</i>	<i>ino</i>	1	Perleťovec kopřivový
<i>Leptidea</i>	<i>juvernica / sinapis</i>	2	Bělásek luční / hrachorový
<i>Inachis</i>	<i>io</i>	1	Babočka paví oko
<i>Cyaniris</i>	<i>semiargus</i>	2	Modrásek lesní
<i>Melitaea</i>	<i>athalia</i>	1	Hnědásek jitrocelový

Bělásek zelný i řepový jsou dobře přizpůsobeni životu v intenzivně obhospodařované krajině, oba jsou potenciálními škůdci. Běláska luční a běláška hrachorového lze bezpečně odlišit jen podle identifikace genitálií, což při monitoringu nebylo provedeno. Nicméně bělásek luční je druhem vlhkých

luk, břehů řek, květnatých mezofilních luk, naopak bělásek hrachorový preferuje suché křovinaté stráně, skalní lesostepi, výslunné paseky. Lze tedy předpokládat, že se jednalo spíše o bělásku lučního.

Babočka paví oko je rozšířeným a velmi hojným druhem, prakticky všudypřítomným v lesích, na lesních světlinách, loukách i zahradách, její živnou rostlinou je zejména kopřiva dvoudomá (*Urtica dioica*), popř. chmel otáčivý (*Humulus lupulus*).

Perleťovec prostřední - Je vázán na světlé a slunné lokality „pasekového“ či „lesostepního“ charakteru. Vyžaduje místa s velmi teplým mikroklimatem pro vývoj larev vedle stromové vegetace pro nocování imág. Jeho živnou rostlinou jsou různé druhy violek. Perleťovec kopřivový preferuje vlhké až zrašelinělé louky, často i zanedbané vlhké louky. V posledních dekádách se šíří.

Hnědásek jitrocelový – obvykle má populace vázané na mokřadní biotopy a populace vázané na okraje lesů, lesní louky, světliny atd. Jeho živnými rostlinami jsou: Černýš luční (*Melampyrum pratense*), jitrocel kopinatý (*Plantago lanceolata*) a světlík lékařský (*Euphrasia rostkoviana*), rozrazil rezekvítek (*Veronica chamaedrys*). Jedná se o jednoho z našich nejběžnějších hnědásků.

Okáč bojínkový je druh vázaný na různé typy extenzivně obhospodařovaných luk od vlhkých niv po stepní trávníky, s méně často souvislejšími křovinatými porosty. Okáč prosíčkový i okáč luční osidlují různé typy luk, včetně lesních lemů, řídkých lesů a pasek a zahrad. Vzhledem k široké škále svých živných rostlin – různé druhy trav – nejsou ohroženi, nicméně i oni na loukách špatně snáší celoplošnou dvojí seč.

Soumračník čárečkovaný, náš nejběžnější soumračník, je motýl různých biotopů – okrajů polí, mezí, preferuje otevřenější biotopy. Naopak soumračník metlicový preferuje spíše zarostlejší stanoviště s vysokostébelnými porosty a větším podílem keřů. Živí se převážně na medvědku vlnatém (*Holcus lanatus*), a m. měkkém (*H. mollis*). Soumračník rezavý je druhem rozličných biotopů, vázaným na různé druhy vysokých trav – strhy (*Dactylis spp.*), bezkolence (*Molinia spp.*), válečky (*Brachypodium spp.*), bojínky (*Phleum pratense*), ale i na třtinu křovištní (*Calamagrostis epigejos*).

Zásady péče

Jak hnědásek rozrazilový, tak modrásek lesní prodělali drastický úbytek během 70. a 80 let 20. let při „melioračním šílenství“. Management pro tyto druhy by měl spočívat v tradičním obhospodařování a bránění sukcesním změnám: odstraňování dřevin, příležitostná extenzivní pastva několika kusů skotu nebo rotační mozaikovitě sečení, a především zrušení všech melioračních drenáží.

Perleťovec prostřední vyžaduje vzhledem ke svým bionomickým požadavkům (viz výše) permanentní raně sukcesní plochy vedle vzrostlé stromové vegetace. Vhodná je obnova výmladkového hospodářství, případně obnova lesní pastvy či řízené požáry.

ZDROJE: zejména www.lepidoptera.cz